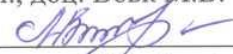

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет ветеринарної медицини та
біотехнологій імені С.З.Гжицького

Кафедра публічного управління та адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова навчально-методичної
комісії спеціальності
к.е.н., доц. Вовк М.В.

(ПІІ, підпис)

“ 21 ” серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Основи ЗЕД»

рівень вищої освіти	початковий (короткий цикл)
галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
спеціальність	073 «Менеджмент»
вид дисципліни	за вибором

Львів – 2020 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи ЗЕД» для студентів початкового рівня вищої освіти (короткий цикл) освітньої програми «Маркетинговий менеджмент» за спеціальністю 073 «Менеджмент»

Розробник – старший викладач кафедри публічного управління та адміністрування, к.е.н. Радух Н.Б.

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри публічного управління та адміністрування «17» серпня 2020 р. (протокол № 1)

Завідувач кафедри публічного управління та адміністрування І. О. Парубчак

Схвалено навчально-методичною комісією спеціальності 073 «Менеджмент» «21» серпня 2020 р. (протокол № 1)

Схвалено рішенням навчально-методичної ради факультету економіки та менеджменту «25» серпня 2020 р. (протокол № 3)

Голова ради С.І. Поперечний

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Всього годин	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів/годин	3,0/90	3,0/90
Усього годин аудиторної роботи	48	12
в т.ч.:		
• лекційні заняття, год.	16	4
• практичні заняття, год.	32	8
• лабораторні заняття, год	-	-
семінарські заняття, год	-	-
Усього годин самостійної роботи	42	78
Форма семестрового контролю	диференційований залік	

Примітка.

Частка аудиторного навчального часу студента у відсотковому вимірі:
для денної форми навчання – 53%.
для заочної форми навчання – 13%.

2. Предмет, мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Предмет, мета вивчення навчальної дисципліни «Основи ЗЕД»

Предметом вивчення дисципліни є сукупність господарських, економічних, правових, фінансових відносин у сфері економічної діяльності між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарювання як на території України, так і за її межами.

Метою дисципліни є формування у студентів знань та вмінь щодо основ ведення зовнішньоекономічної діяльності; набуття системних знань і навичок щодо забезпечення економічної ефективності зовнішньоекономічної діяльності в різних сферах діяльності

2.2. Результати навчання

Здобувач вищої освіти після вивчення дисципліни повинен знати:

- сутність та специфіку принципів та методів функціонування зовнішньоекономічної діяльності в Україні в сучасних умовах;
- нормативну базу щодо регулювання зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання;
- методи аналізу і оцінювання тенденцій, суперечностей, доцільності у визначенні головних напрямків зовнішньоекономічної діяльності для

суб'єктів господарювання різних форм власності, що є суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності;

- специфіку запровадження різних форм виходу на зовнішні ринки;
- зміст основних процедур та їх здійснення щодо укладання зовнішньоекономічних контрактів.

вміти:

- визначати митну вартість різними способами, митні платежі, механізми стягнення та повернення.
- організувати процес підготовки, укладання та виконання зовнішньоекономічних контрактів;
- робити відповідні висновки щодо визначення ефективності укладених угод та зовнішньоекономічної діяльності суб'єкта господарювання в цілому.

3. Структура навчальної дисципліни

3.1. Розподіл навчальних занять за розділами дисципліни

Назви розділів	Кількість годин											
	денна форма навчання (ДФН)						заочна форма навчання (ЗФН)					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
<i>I</i>	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Теоретичні основи зовнішньоекономічної діяльності	8	2	4	-	-	2	6	-	-	-	-	6
Тема 2. Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств в Україні	4	2	2	-	-	-	6	-	2	-	-	4
Тема 3. Митне регулювання ЗЕД підприємств	8	2	4	-	-	2	10	2	-	-	-	8
Тема 4. Система митного оподаткування	6	2	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Тема 5. Митний контроль та митне оформлення	6	2	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Тема 6. Нетарифні методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності	8	2	4	-	-	2	8	2	-	-	-	6
Тема 7. Організація і техніка підготовки, укладання та виконання зовнішньоекономічних контрактів	8	2	4	-	-	2	8	-	2	-	-	6
Тема 8. Форми виходу підприємств на зовнішні ринки	6	2	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Тема 9. Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	6	-	4	-	-	2	8	-	2	-	-	6
Тема 10. Економічна ефективність зовнішньоекономічної діяльності	6	-	4	-	-	2	8	-	2	-	-	6
Інші види самостійної роботи	24	-	-	-	-	24	24	-	-	-	-	24
Усього годин	90	16	32	-	-	42	90	4	8	-	-	78

3.2. Лекційні заняття

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	2	3	4
1	Тема 1. Теоретичні основи зовнішньоекономічної діяльності. Поняття зовнішньоекономічної діяльності. Основні положення теорій управління зовнішньоекономічною діяльністю.	2	-
2	Тема 2. Система регулювання ЗЕД в Україні. Принципи зовнішньоекономічної діяльності України. Класифікація суб'єктів та видів зовнішньоекономічної діяльності. Характеристика системи регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	2	-
3	Тема 3. Митне регулювання ЗЕД підприємств. Особливості системи митного регулювання в Україні. Митний тариф як інструмент митної політики країни. Види мит в Україні та їх характеристика.	2	2
4	Тема 4. Система митного оподаткування. Митна вартість: поняття та способи визначення. Митні платежі: характеристика, механізми стягнення та повернення.	2	-
5	Тема 5. Митний контроль та митне оформлення. Митний контроль як складова митно-тарифної політики. Митне оформлення під час здійснення зовнішньоекономічної діяльності.	2	-
6	Тема 6. Нетарифні методи регулювання ЗЕД. Сутність та класифікація нетарифних методів регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Адміністративні, економічні та правові методи обмежень експортно-імпортних операцій.	2	2
7	Тема 7. Організація і техніка підготовки, укладання та виконання зовнішньоекономічних контрактів. Сутність договірних відносин між підприємствами на зовнішньому ринку. Види контрактів та їх класифікація.	2	-
8	Тема 8. Форми виходу підприємств на зовнішні ринки. Пошук партнерів при здійсненні зовнішньоекономічних операцій. Проведення переговорів та укладання угод з іноземним партнером. Характеристика форм виходу підприємств на зовнішні ринки.	2	-
9	Тема 9. Валютне регулювання ЗЕД. Сутність валютних відносин. Валютні умови зовнішньоторговельних контрактів. Валютні ризики та способи їх усунення.	-	-

1	2	3	4
10	Тема 10. Економічна ефективність ЗЕД. Характеристика показників ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Визначення ефективності експортних угод під час виходу підприємства на зовнішній ринок. Аналіз ефективності здійснення операцій із ввезення та реалізації товарів іноземного виробництва на митній території країни.	-	-
Усього годин		16	4

3.3. Практичні (семінарські) заняття

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	2	3	4
1	Тема 1. Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів ринкових відносин. Сутність зовнішньоекономічної діяльності, її види та суб'єкти, сучасний стан зовнішньоекономічної діяльності в Україні.	4	-
2	Тема 2. Основні показники зовнішньоекономічної діяльності України. Класифікація суб'єктів та видів зовнішньоекономічної діяльності. Характеристика системи регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Органи державного регулювання ЗЕД, їх функції.	2	2
3	Тема 3. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Система державного регулювання ЗЕД.	4	-
4	Тема 4. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Особливості системи митного регулювання в Україні. Митний тариф як інструмент митної політики країни. Види мит в Україні та їх характеристика.	2	-
5	Тема 5. Податки у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Види та функції податків у сфері зовнішньоекономічної діяльності.	2	-
6	Тема 6. Нетарифне регулювання ЗЕД. Сутність та класифікація нетарифних методів регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Адміністративні, економічні та правові методи обмежень експортно-імпортних операцій.	4	-

1	2	3	4
7	Тема 7. Організація виходу підприємств на зовнішні ринки. Пошук партнерів при здійсненні зовнішньоекономічних операцій. Проведення переговорів та укладання угод з іноземним партнером. Характеристика форм виходу підприємств на зовнішні ринки.	4	2
8	Тема 8. Ціноутворення в зовнішньоекономічній діяльності. Етапи здійснення експортно-імпортової угоди. Визначення експортних контрактних цін на основі порівняння з цінами конкурентів.	2	-
9	Тема 9. Валютне регулювання ЗЕД. Сутність валютних відносин. Валютні умови зовнішньоторговельних контрактів. Валютні ризики та способи їх усунення.	4	2
10	Тема 10. Економічна ефективність ЗЕД. Характеристика показників ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Визначення ефективності експортних угод під час виходу підприємства на зовнішній ринок. Аналіз ефективності здійснення операцій із ввезення та реалізації товарів іноземного виробництва на митній території країни.	4	2
Усього годин		32	8

3.4. Самостійна робота

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	2	3	4
1	Тема 1. Теоретичні основи зовнішньоекономічної діяльності. Основні положення теорій управління зовнішньоекономічною діяльністю. Теорія абсолютних переваг. Теорія порівняльних переваг. Кейнсiанство. Монетаризм. Теорія Хекшера-Оліна. Теорія міжнародного руху капіталу. Тракткування ролі іноземного капіталу з позиції країни-експортера.	2	6
2	Тема 2. Система регулювання ЗЕД в Україні. Принципи зовнішньоекономічної діяльності України. Класифікація суб'єктів та видів зовнішньоекономічної діяльності. Органи державного регулювання ЗЕД, їх функції.	-	4
3	Тема 3. Митне регулювання ЗЕД підприємств.	2	8

	Особливості системи митного регулювання в Україні. Митний тариф як інструмент митної політики країни. Види мит в Україні та їх характеристика.		
4	Тема 4. Система митного оподаткування. Митна вартість: поняття та способи визначення. Митні платежі: характеристика, механізми стягнення та повернення.	2	4
5	Тема 5. Митний контроль та митне оформлення. Процедури імпортування, експортування і транзиту. Порядок роботи відділу митних платежів, підрозділу митного оформлення митного органу та митного поста при вирішенні питань класифікації товарів, що переміщуються через митний кордон України.	2	4
6	Тема 6. Нетарифні методи регулювання ЗЕД. Сутність та класифікація нетарифних методів регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Адміністративні, економічні та правові методи обмежень експортно-імпортних операцій.	4	6
7	Тема 7. Організація і техніка підготовки, укладання та виконання зовнішньоекономічних контрактів. Тактика і стратегія проведення переговорів під час укладання зовнішньоекономічної угоди. Зміст та структура зовнішньоекономічного контракту. Механізм міжнародних розрахунків та фінансові умови зовнішньоторговельних угод.	4	6
8	Тема 8. Форми виходу підприємств на зовнішні ринки. Сутність функціонування підприємств з іноземними інвестиціями. Порядок створення спільних підприємств. Ефективність функціонування підприємства з іноземним капіталом.	2	4
9	Тема 9. Валютне регулювання ЗЕД. Характеристика валютного ринку. Необхідність валютного регулювання. Суб'єкти валютного ринку. Розміри валютного ринку. Світові валютні центри. Види валюти та валютних операцій. Девальвація валюти. Ревальвація валюти. Валютна інтервенція. Механізм регулювання платіжного балансу.	2	6
10	Тема 10. Економічна ефективність ЗЕД. Сутність та розрахунок економічної ефективності зовнішньоекономічної діяльності країни. Визначення ефективності експортних угод під час виходу підприємства на зовнішній ринок. Аналіз ефективності здійснення операцій із ввезення та реалізації товарів іноземного виробництва на митній території країни.	2	6
<i>Підготовка до навчальних занять та контрольних заходів</i>		24	24
Всього годин		42	78

4. Індивідуальні завдання

З метою покращання успішності студента та підвищення балів за його поточний контроль, студенту протягом семестру може додатково надаватися індивідуальне завдання (у вигляді реферату) за такими темами:

1. Сутність функціонування підприємств з іноземними інвестиціями.
2. Порядок створення спільних підприємств.
3. Ефективність функціонування підприємства з іноземним капіталом.
4. Орендні операції як вид зовнішньоекономічної діяльності.
5. Зустрічна торгівля як форма виходу підприємств на зовнішній ринок.
6. Бартерні операції як вид зустрічної торгівлі.
7. Характеристика операцій промислового співробітництва.
8. Механізм міжнародних розрахунків та фінансові умови зовнішньоторговельних угод.
9. Державні, недержавні й міжнародні інститути управління ЗЕД.
10. Інструменти державного стимулювання ЗЕД.
11. Нетарифні засоби регулювання ЗЕД.
12. Система митного регулювання.
13. Особливості митного законодавства України.
14. Інструменти валютного регулювання.
15. Класифікація зовнішньоторговельних операцій.

5. Методи навчання

Під час викладання дисципліни використовуються такі методи навчання:

- за джерелами знань – словесні (розповідь, пояснення, лекція); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (практична робота, вправи, тести);
- за характером логіки пізнання: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний;
- за рівнем самостійної пошукової діяльності – проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

6. Методи контролю

Контрольні заходи включають:

- поточний контроль, який здійснюється впродовж семестру під час проведення практичних занять, а також поточних контрольних робіт та експрес-опитування;

– семестровий контроль проводиться у формі диференційованого заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою, і в терміни, встановлені навчальним планом.

7. Критерії оцінювання результатів навчання студентів

7.1. Денна форма

Контроль успішності з дисципліни «Основи ЗЕД» здійснюється на основі поточного контролю протягом семестру і завершується диференційованим заліком. Критерії поточного оцінювання студентів за національною шкалою подано у таблиці.

Таблиця 7.1

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		диференційований залік, екзамен	залік
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Максимальна кількість балів за дисципліну «Основи ділового протоколу», яку може отримати студент протягом семестру за всі види навчальної роботи становить 100. При цьому за результатами поточного оцінювання (ПК) можна отримати максимум 70 балів і за результатами виконання індивідуального завдання (ІНДЗ) - 30 балів. Для перерахунку результатів поточного оцінювання за національною чотирибальною шкалою у 100 - бальну шкалу використовується формула:

$$ПК = \frac{70 \cdot CA3}{5}$$

де CA3 - середнє арифметичне значення результатів поточного контролю успішності студентів за національною чотирибальною шкалою. Залік виставляється студенту у його «Залікову книжку» за умови, що він виконав усі

види навчальної роботи, визначені робочою навчальною програмою. Переведення підсумкових оцінок з дисципліни, виражених у балах за 100-бальною шкалою в оцінки за національною шкалою та шкалою ЕСТБ здійснюється відповідно до таблиці і заноситься в додаток до диплому фахівця

Таблиця 7.2

Критерії оцінювання студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
5 ("відмінно") (90-100 балів)	Виставляється студенту, який <i>систематично відвідував заняття</i> і працював протягом семестру, <i>показав різнобічні і глибокі знання</i> програмного матеріалу, <i>вміє успішно виконувати завдання</i> , які передбачені програмою, <i>засвоїв зміст основної та додаткової літератури</i> , усвідомив взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, <i>проявив здатність</i> до самостійного оновлення і поповнення знань.
4 ("добре") (82-89 балів)	Виставляється студенту, який <i>систематично відвідував заняття</i> і працював протягом семестру, виявив <i>повне знання навчально-програмного матеріалу</i> , <i>успішно</i> виконував передбачені програмою завдання, засвоїв <i>основну та додаткову літературу</i> , що рекомендована програмою, показав <i>достатній рівень знань</i> з дисципліни і <i>здатний</i> до їх самостійного оновлення та поповнення у ході подальшого навчання та професійної діяльності.
4 ("добре") (74-81 балів)	Виставляється студенту, який <i>відвідував заняття</i> і працював протягом семестру, виявив <i>достатні знання навчально-програмного матеріалу</i> , <i>повністю</i> виконував передбачені програмою завдання, засвоїв <i>основну літературу</i> , що рекомендована програмою, показав <i>достатній рівень знань</i> з дисципліни.
3 ("задовільно") (64-73 балів)	Виставляється студенту, який <i>частково відвідував заняття</i> протягом семестру, виявив знання основного навчально-програмного матеріалу <i>в достатньому обсязі</i> , справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, <i>але допускає окремі помилки</i> , при цьому <i>володіє необхідними знаннями для подолання допущених помилок</i> під керівництвом науково-педагогічного працівника.
3 ("задовільно") (60-63 балів)	Виставляється студенту, який <i>перевалено не відвідував заняття</i> протягом семестру, виявив <i>посередні знання</i> основного навчально-програмного матеріалу, при виконанні завдань, передбачених програмою, допускає помилки, <i>але без втручання науково-педагогічного працівника не в змозі їх подолати</i> .
2 ("незадовільно") (1-34 балів)	Виставляється студенту, який <i>переважно не відвідував заняття</i> протягом семестру, не виявив <i>загальних знань</i> основного навчально-програмного матеріалу, <i>допустив принципові помилки</i> у виконанні передбачених програмою завдань, не в змозі їх виправити самостійно та з допомогою науково-педагогічного працівника, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи.

7.2. Заочна форма навчання

У зв'язку з тим, що для студентів заочної форми навчання співвідношення обсягу годин, відведених на аудиторні заняття та самостійну роботу, має значні відмінності від денної форми, відповідно є відмінності у розподілі балів для дисциплін та критеріїв оцінювання. За результатами поточного оцінювання (ПК) можна отримати максимально 30 балів і за

результатами виконання індивідуального завдання (ІНДЗ) - 70 балів. Для перерахунку результатів поточного оцінювання за національною чотирибальною шкалою у 100 - бальну шкалу використовується формула:

$$ПК = \frac{70 \cdot САЗ}{5}$$

де САЗ – середнє арифметичне значення результатів поточного контролю успішності студентів за національною чотирибальною шкалою.

8. Навчально-методичне забезпечення

1. Радух Н.Б. Основи ЗЕД: методичні рекомендації для практичних занять. Львів, 2020. 56 с.
2. Радух Н.Б. Основи ЗЕД: методичні рекомендації для самостійних робіт. Львів, 2020. 28 с.

9. Рекомендована література

Базова

1. Гребельник О.П. Основи Зовнішньоекономічної діяльності: підручник. Ірпінь: Університет ДФС України, 2019. 410 с. URL: http://ir.nusta.edu.ua/jspui/bitstream/doc/4007/1/2830_IR.pdf (дата звернення: 23.06. 2020).
2. Дідківський М.І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посібник. Київ: Знання, 2006. 462 с.
3. Козак Ю., Шпорець Т., Молендовські Є. Міжнародна торгівля: підручник. В-во Центр навчальної літератури, 2015. 272с. URL: https://pidru4niki.com/1613102363732/ekonomika/mizhnarodna_torgivlya (дата звернення: 23.06. 2020).
4. Козак Ю. Зовнішньоекономічна діяльність: підприємство-регіон: підручник. В-во Центр навчальної літератури, 2016. 290с.
5. Козак Ю. Зовнішньоекономічна діяльність: навч. посібник. В-во Центр навчальної літератури, 2019. 292с.
6. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: підручник / за ред. О.А. Кириченка. Київ: Знання, 2005. 493 с.
7. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI / Верховні Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (дата звернення: 23.06. 2020).
8. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 р. № 959-XII / Верховні Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text> (дата звернення: 23.06. 2020).

Додаткова

1. Козик В.В., Панова Л.А., Даниленко Н.Б. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник. К.: Знання, 2008. 406 с.
2. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про договори міжнародної купівлі-продажу товарів від 11 квітня 1980 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_003#Text (дата звернення: 23.06. 2020).

3. Ліпич Л.Г., Фатенок-Ткачук А.О. Формування стратегії розвитку зовнішньоекономічної діяльності машинобудівних підприємств: монографія. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. 218 с.

4. Лубенченко О.Е., Гнедков А.В. Методологія управління зовнішньоекономічною діяльністю промислових підприємств в умовах інноваційно-інвестиційної економіки: монографія. Лисичанськ: ДонДТУ, 2016. 243 с.

5. Малярець Л.М., Проскуріна Н. В. Контролінг зовнішньоекономічної діяльності підприємства: аналітичний підхід: монографія. Харків: Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. 226 с.

10. Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-сайт Митної служби України. URL: <https://customs.gov.ua/> (дата звернення: 23.06. 2020).

2. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/> (дата звернення: 23.06. 2020).

3. Офіційний веб-сайт Міністерства економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UAtp> (дата звернення: 23.06. 2020).